

misk fordel, hvis tiltalen hviler på klare materielle regler, og hvis den økonomiske fordel er sandsynliggjort over for domstolen.

I forbindelse med Folketingets behandling af forslaget til lov om arbejdsmiljø var flertallet i Arbejdsmarkedsudvalget, som anførte nedenfor, indstillet på at fjerne ethvert incitament til at overtræde lovgivningen med det formål at opnå besparelser på bekostning af lovgivningens sikkerheds- og sundhedskrav (se forslag til lov om arbejdsmiljø, Folketingstidende 1975-76, forhandlingerne sp. 59, 382, 3033 og 3261, tillæg A sp. 65, tillæg B sp. 161 og tillæg C sp. 85).

Udviklingen har imidlertid vist, at de eksisterende straffebestemmelser, herunder muligheden for økonomiske sanktioner, ikke har haft en tilstrækkelig præventiv virkning.

Derfor foreslås en skærpelse af frihedsstraf og økonomiske sanktioner på dette område.

Lovforslagets § 82, stk. 2, nr. 2, skal sammenholdes med § 82, stk. 3. Dels er der et direkte samspil mellem de to bestemmelser derved, at domstolene ved udmåling af en bøde skal tage hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel, hvis der ikke allerede er foretaget udbyttekonfiskation. Dels fremgår det af stk. 2, at en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel i sig selv er en skærpende omstændighed i forhold til strafudmålingen.

Ad stk. 3

I Arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 10. december 1975 over forslag til lov om arbejdsmiljø står der bl.a.:

»Målsætningen må være, at den økonomiske sanktion fastsættes således, at den ud fra specialpræventive og generalpræventive hensyn fjerner ethvert incitament til at overtræde lovgivningen for at opnå besparelser på bekostning af lovgivningens sikkerheds- og sundhedskrav.

I denne forbindelse må det understreges, at de virksomheder, der holder sig lovgivningen efterrettelig, ikke stilles økonomisk og dermed konkurrencemæssigt ringere ved at overholde loven i forhold til de virksomheder, der slækker på lovgivningens krav.«

Det udbytte, der i givet fald kan konfiskeres, er den økonomiske fordel, som lovovertræderen har opnået. Udbyttet skal have nær sammenhæng med lovovertrædelsen, jf. formuleringen »udbyttet ved en strafbar handling« i straffelovens § 75, stk. 1. Den nødvendige sammenhæng foreligger dog også selv om den opnåede økonomiske fordel er en mere indirekte følge af lovovertrædelsen.

Begrundelsen for, at der skønmæssigt kan foretages udbyttekonfiskation efter en begået lovovertrædelse, er den samme som begrundelsen for straf. Udbyttekonfiskation anvendes derfor også ud fra pønt prægede betragtninger, således at samtlige strafudmålingshensyn kan spille en rolle for, med hvor stort et beløb der skal ske konfiskation. Der vil undertiden ikke være forskel på konfiskation af ulovlig fortjeneste og en bødestraf, der efter princippet i straffelovens § 51, stk. 2, er fastsat under hensyn til den tilsigtede eller opnåede fortjeneste.

Ved loven fra 1984 (lov nr. 250 af 23. maj 1984) om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove blev der indsat en bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 83, stk. 5, hvorefter udbytte af en handling, der er strafbar efter loven eller bestemmelser fastsat efter loven, kan konfiskeres efter straffelovens bestemmelser herom. Da denne bestemmelse ikke syntes at få den virkning, som lovgiverne ønskede, gennemførtes i 1986 (lov nr. 329 af 4. juni 1986) en ændring af § 83, stk. 5, i miljøbeskyttelsesloven med det sigte at gøre det helt klart, at miljøforbrydelser ikke må kunne betale sig.

Efter ændringen i 1986 blev bestemmelsen affattet således, at den opnåede eller tilsigtede vinding skal tillægges særlig betydning ved bødeudmåling for miljøforbrydelser – hvis der ikke forinden er foretaget konfiskation af udbytte.

Lovændringen blev fulgt op af en cirkulæreskrivelse af 19. september 1986 fra Justitsministeriet til politiet og anklagemyndigheden, som indskærper:

»At anklagemyndigheden i alle sager, hvor der er grundlag herfor, bør nedlægge påstand om konfiskation af det udbytte, der er opnået ved lovovertrædelsen.

Justitsministeriet skal endvidere anmode om, at påstande om bøder i de omhandlede sager i overensstemmelse med den nugældende affattelse af § 83, stk. 5, formuleres under hensyn til den opnåede eller tilsigtede økonomiske fordel ved lovovertrædelsen.«

Der er altså i 1986 sket en stramning af bestemmelsen med det formål at give politiet, anklagemyndigheden og domstolene et klart signal om, at miljøforbrydelser ikke må kunne betale sig (jf. Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne sp. 6807, 8011, 11593 og 12246, tillæg A sp. 4413, tillæg B sp. 1775 og 2237 og tillæg C sp. 965). Og det er således erkendt fra lovgivernes side, at straffelovens § 75, stk. 1, alene ikke er tilstrækkelig.

I § 110 i lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse er strafferammen som nævnt hævet til 2 år. I øvrigt er stk. 2 og 5 en videreførelse af bestemmelserne fra 1986.